

26/
327✓
P L A C C A E R T

Vande Staten Generael vande Gheunieerde Nederlanden.

BYDEN VVELCKEN, MIDTS DEN
REDENEN IN'T LANGHE IN'T SELFDE
begrepen, men verclaert den Coninck van Spaegnien
vervallen vande Overheyt ende Heerschappije
van dese voorfz. Nederlanden, Ende
verbiet zijnen Naem ende Zegel
inde felve Landen meer te
ghebruycken.&c.

Rae de Coppe

TOT LEYDEN

By Charles Silvius/ gheswozen Drucker der
Staten s' Landts van Hollandt.

M. D. LXXXI.

1553

1553

1553

1553

1553

1553

1553

WARBURG INSTITUTE OF LONDON UNIVERSITY

PLACCAERT VANDER STA- TEN GENERAEL VANDER GHEVNIEERDE

Nederlanden, Bijde vvelcken, mits den redenen in't langhe in't selfde begrepen, men verclaert den Coninck van Spaegnien vervallen vande Overheyt en heerschappije van dese voorz. Nederlandē: ende verbiet zijnen naem ende zegel inde selve Landen meer te gebruycken, &c.

De Staten generael vander geunieerde Ne-
derlanden/Allen den ghenen die dese teghenwoordighe
sullen sien ofte hoorē lesen/saluyt. Alsoo een peggelijck
kennelijck is dat een Prince vanden Lande van Godt
gestelt is/hooft over zijne Onderlaten/om de selve te be-
waren ende beschermen van alle ongelijck overlast en-
de ghewelt/ghelijck een Herder tot bewaernisse van zijne Schapen: En
dat d' Onderlaten niet en sijn van Godt gheschapen tot behoef vanden
Prince/om hem in alles wat hy beveelt/ weder het goddelick oft ongod-
delick/recht oft onrecht is onderdanich te wesen/ende als Slaven te die-
nen:maer den Prince om d' Onderlaten wille/sonder de welcke hy egeen
Prince en is/om de selve niet recht en redene te regeeren/en vooz te staen/
ende lief te hebben als een Vader zijne kinderen/en een herder zijne scha-
pen die sijn Lijf ende leven set om de selve te bewaren. Ende so wanneer
hy sulcx niet en doet / maer in stede van zijne Onderlaten te beschermen /
de selve soeckt te verdrukken/ t' overlaffen/heure oude vrijheyt/privilegi-
en/ende oude hercomen te benemen/ende heur te ghebidden ende ghe-
bruycken als Slaven/moet gehouden worden niet als Prince/maer als
een Tyran/ende vooz sulcx nae recht ende redene mach ten minsten
van zijne Onderlaten/besondere by deliberatie van de Staten vanden
Lande/vooz egheen Prince meer bekent/maer verlaten ende een ander
in zijn stede tot beschermenisse van hemlieden/vooz Over-hooft/sonder
misbruycken/gecosen werden: Te meer/so wanneer d' onderlaten niet
oetmoedighe verthooninghe niet en hebben heuren voorsz. Prince con-
nen vermorwen/noch van zijn tyrannich opset gekeert/en also egeen an-
der middel en hebben om heure eygene/heurer hupf vrouwen kinderen
en naecomelinghen aengebozen vrijheyt(daer zy na de Wei der Natu-
ren

ren ghet ende bloet schuldich zijn vooz op te setten) te bewaren ende beschermen ghelijck tot diversche reysen wt ghelijcke oorsaecken in diversche Landen ende tot diversche tijden gheschiet / ende d' exempel en ghe-
noech bekent zijn: t Welck principallick in dese voorsz. Landen behoort plaetse te hebben / ende stadt te grijpen die van allen tijden zijn geregeert gheweest / ende hebben oock moeten gheregheert worden / navolghende den eedt by heuren Prince t heuren aencome gedaen / na wtwijlen heurer privilegien / costumen / en ouden hercomen: hebbende oock meest alle de voorsz. Landen haren Prince ontfanghen op conditien / contracten / ende accoorden / ende welcke bzekende / oock nae recht den Prince vande heerschappije vanden Lande is vervallen. Nu ist also dat den Coninck van Spaegnen naer het overlijden van hooger memorie Keyser Kaerle de vijfde / van wien hy alle dese Nederlanden ontfanghen hadde / vergetende de diensten die soo sijn Heer Vader / als hy / van dese Landen en Onderlaten der selver hadden ontfangen / deur de welcke / besondere de Coninck van Spaegnen soo loffelicke victorien teghens zijne Vianden vercreghen hadde / dat zijnen naem ende macht alle de Werelt deur vernaeemt ende ontsien wert: vergetende oock de vermaninge die de voorsz. Keyserlicke Majesteijt hem t anderen tijden ter contrarien hadde ghedaen / heeft dien vanden Raede van Spaegnen (neffens hem wesende) die / duer dien zy in dese Landen en vermochten egeen bevel te hebben te gouberneren / oft de principale Staten te bedienen / ghelijck zy in de Coninckrijcken van Napels / Sicilien / tot Milauen / in Indien ende ander plaetsen / onder des Conincks gheweldt wesende / deden / kennende den meestendeel van hen den Rijckdom ende macht der selver / hadden eenen rijt tegens dese voorsz. Landen ende de vrijheydt der selver / in hen herte ghenomen / ghehoor ende gheloof ghegheben / den welcken Raedt van Spaegnen / oft eenighe van de principale van dien / den voorsz. Coninck tot diversche reysen vooz ooghen ghehouden hebben / dat vooz sijn reputatie ende Majesteijt beter was dese voorsz. Landen van nieuws te conqueren / om daer ober vnielick ende absolutelick te moghen bevelen / (t welck is tpranniseren nae sijn bekefte) dan onder alsulcken conditien ende restrictien (als hy hadde in t overnemen vande heerschappije vande selve Landen moeten zweeren die te regeren. Welcke volghende den Coninck / sedert alle middelen ghesocht heeft dese voorsz. Lande te brengen

ghen

ghen uyt heure oude vrijhepdt in een slavernije onder t'gouvernement
vande Spaegniaerden: hebbende eerst / onder t' decrsel vande Keligie/
willen inde principaelste ende machtichste Steden stellen nieuwe Bis-
schoppen / de selve begiftende ende doterende niet toevoeginghe ende in-
corporatie vande rijkste Abdijen / ende hem by settende negen Canonic-
ken die souden wesen van zijnen Raedt / waer af de drie souden besonde-
ren last hebben over d' Inquisitie / door de welcke incorporatie de selve
Bisschoppen (die souden moghen geweest hebben so wel vreemdelingen
als inghebozene) souden hebben ghehadt d' eerste plaetsen ende voysen
inde vergaderinge vande Staten vande voorsz. Landen / ende geweest
zijne creatueren / staende tot zijnen bevele ende devotie: Ende deur de
voorsz. toegevoechde Canoniccken de Spaensche Inquisitie ingebrocht/
de welcke in dese Landen altijt soo schizickelick ende odieus / als de wter-
ste slavernije selve / gheweest is / soo een peggelijck is kennelick: So dat de
voorsz. Keyserlicke Majestejt de selve t' anderen tijden den Lande voorsz.
gheslaghen hebbende / deur die Remonstrantie diemen aen sijne Majes-
tejt daer teghens gedaen heeft (thoonende d' affectie die hy zijne onder-
saten was toedraghende) die heeft laten varen: Maer niet tegenstaende
diversche Remonstrantien / so by perticuliere steden ende Provintien / als
oock van eenige principale Heeren vanden Lande / namentlick den Hee-
re van Montigny / ende den Grave van Egmond / tot dien eynde by
consente vande Hertoghinne van Parma / doen ter tijt Regente over de
selve Landen / by advyse vanden Rade van State ende generalitejt nae
Spaegnien tot distincte reysen gesonden / mondelinge gedaen: ende dat
oock den voorsz. Coninck van Spaegnien de selve mondelinge goede
hope hadde ghegheven / van naevolghende haer versoek / daer inne te
versien / heeft ter contrarien coets daer naer by brieven scherpelick bevo-
len de voorsz. Bisschoppen / op zijn indignatie / terstont t'ontfangen / ende
te stellen inde possessie van heure Bisdommen / ende gheincorporeerde
Abdijen: de Inquisitie te werck te stellen daerse te vooren was / ende d' or-
donnantie van het Concilie van Trenten (die in vele poimten contrari-
eerden de Privilegien vande voorsz. Landen) t'achtervolghen. Twelck
ghecomen zijnde ter ooren vande Gemeynte / heeft niet redenen oorsake
ghegheven van een groote beroerte onder haer / ende eenen afstreck van
de goede affectie / die zy als goede onderlaten / den voorsz. Coninck van

Spaegniën ende zijne voorszaten alrijdt toegedraghen hadden/besonder aenmerckende dat hy niet alleenlic en sochte te tyranniseren over hunne personen ende goet/maer ooc over heure conscientien/waer van zy verston den niemant dan aen Godt alleene/ghehouden te wesen rekeninghe te gheven oft te verantwoorden: Waer deur / ende wt medelijden vande voorsz.ghemeynte/de principaelste vanden Adel vanden Lande hebben inden jare 1566.seker Remonstrantie overghegheven/versoekende dat/ om de ghemeynte te stillen/ ende alle opzoch te verhoeden/zijne Majestejtpdt soude de voorsz. poincten / ende besonder nopende de rigoureuze ondersoeckinghe ende straffe over de Religie willen versoeten/ daer inne thoonende de liefde ende affectie die hy tot zijne Onderstaten/als een goedertieren Prince was draghende. Ende om t' selfde al naerder ende niet meerder aulhoritejtpdt den voorsz. Coninck van Spaegniën te kennen te gheven/ ende te verthoonen hoe nootelick het was voor het Lants welvaren/ ende om t' selfde te houden in ruste/ sulcke nieuwicheden af te doe/ ende het rigeur vande contraventie vanden Placcate op de saken vander Religien ghemaect / te versoeten/ ter begheerte vande voorsz. Gouvernante / Raede van State / ende vande Staten generael van alle de Landen / als Ghesanten zijn nae Spaegniën gheschickt gheweest den Marckgrave van Berghen / ende den voorsz. Heere van Montigni: in stede van de welcke ghehoort te gheven/ende te versiene op de inconuenienten diemen voorszgehouden hadde (die mits het wtstel van daer inne in tijts te remedieren so den noot wt heyschte/ alreede onder de gemeynte meest in alle de Landen begonst waren hen t' openbaren) hecht deur oprupen vanden voorsz. Spaenschen Raedt / de personen / de voorsz. Remonstrantie ghedaen hebbende / doen verclaren rebel/ ende schuldich van het crym van Lesæ Majestatis / ende alsoo strafbaer in lijf ende goet: hebbende daer en boven de voorsz. Heeren Ghesanten namaels(meynende dese voorsz. Landen deur t' gheweldt vanden Hertoch van Albe gheheelick gebrocht te hebben onder zijn subiectie ende tyrannie (tegens alle gemeyne rechten / oock onder de wreetste ende tyrannichste Princen alrijdt onverbrekelick onderhouden/ doen vanghen/ dooden/ende heure goeden confisqueren. Ende al wast alsoo dat meest de beroerte in dese voorsz. Landen deur toedoen vande voorsz. Regente ende heure adherenten in't voorsz. jaer 1566,opghestaen/was gheslist / ende veel die de vrijheyt

vrjheyt des Lants boorzonden/ verjaecht/ ende d'andere verduert ende
t'onder ghebzocht / soo dat den Coninck egheen oorlake ter werelt meer
en hadde om de voorsz. Landen met ghewelt ende Wapenen t'overval-
len: nochtans om sulcken oorlake die den voorszeden Spaenschen Keet
langhen tijdt ghesocht ende verwacht hadde (soo opentlick de opgehou-
den ende gheintercipieerde brieven van den Ambassadeur van Spaeg-
nien Alana / in Franckrijk wesende / aen de Hertoghinne van Parma
doen ter tijt geschreven dat wtwijsden) om te niete moghen doen alle des
Lants privilegien/ dat nae heuren wille hy Spaegnaerden tyrannich-
lick te moghen goubernereren / als de Indien ende nieuwe geconquesteer-
de Landen/ heeft deur ingeben ende raedt vande selve Spaegnaerden/
(thoonende de clepne affectie die hy zinnen goeden Onderlaten was toe-
draghende/ contrarie van t'ghene hy heur/ als heur Prince/ beschermmer/
ende goet Herder schuldich was te doen) nae dese Landen / om de selve
t'overvallen/ gheschickt met groote heyreracht den Hertogh van Alba/
vermaert van strafheyt ende crudeliteit/ een vande principael vanden
vande selve Landen/ verselschapt / om als Raden neffens hem te wesen/
met personen van ghelycke natuere ende hameuren. Ende al wast soo
dat hy hier inde Landen sonder slach oft stoot is gecomen/ ende niet alle
reverentie ende eere is ontfanghen vande arme Inghesetene / die niet en
verwachten dan alle goedertierentheyt ende clementie/ ghelyck den Co-
ninck hen dickwils met zijns brieven gheveynsdelick hadde toegheseyt:
Jae dat hy selfs van meyninge was te comen in persoon/ om in als toe-
ghenoeghe van eenen weghelicken ordze te stellen: hebbende oock ten tij-
den van het vertreck van den Hertoghe van Albe nae dese Landen een
vloet van Schepen in Spaegnien / om hem te voeren / ende een in Zee-
lant om hem tegens te comen / tot grooten excessiven costen vanden Lan-
de doen toe-reeden/ om zijne voorsz. Onderlaten t'abuseren/ ende te beter
in't net te brenghen: heeft niet te min den voorsz. Hertoghe van Albe ter-
stont naer zijn compste / wesende een vreemdelinck / ende niet van den
bloede vanden voorsz. Coninck/ verclaert gehadt commissie vanden Co-
ninck te hebben van opperste Capiteyn/ ende coets daer naer van Gou-
verneur Generael vanden Lande/ teghens de privilegien ende oude her-
comen desselfs. Ende openbarende ghenoech zijn voornemen heeft ter-
stont de principale Steden ende Sloten met Volcke beset / Casteelen en
stercken

sterckten inde principaelste ende machtichste Steden / om die te houden
in subiectie / opgherecht: de principaelste Heeren / onder t' decksel van heu-
ren raet van doen te hebben ende te willen employeren inden dienst van
den Lande / wt last vanden Coninck vriendelick ontboden: die hem ghe-
hoo? ghegheven hebben doen vanghen / tegens de prebilegien wt Bra-
bant daerle ghevanghen waren ghevoert vooz hem selven (niet wesen-
de heu: en competenten rechter) doen berichten: ten lesten sonder hen vol-
comelick te hoozen / ter doot veroordeelt / ende openbaerlick ende schan-
delick doen dooden: D' andere / beter kennisse vande ghebeynstheyt der
Spaegniaerden hebbende / hun wten Lande houden / verclaert verbeurt
te hebben luf ende goet vooz sulcks hun goet aenveerd / ende gheconfis-
queert / om dat de voorsz. armie Inghesetene hun niet en souden / t' ware
met heure stercken / oft Princen die heure vrijheydt souden mogen vooz-
staen connen oft mogen teghens t' s' Daus gewelt behelpen: Behalvens
noch ontallicke andere Edelmans ende treffelicke Borghers / die hy soo
om den hals ghebracht / als verjaecht heeft / c. . . hunne goeden te confis-
queren. De reste vande goede inghesetene / boven den overlast die zy in
heur wijs / kinderen ende goeden leden / deur gemeyne Spaensche Sol-
daten t' heuren huyse in gharnisoen ligghende / travaillerende met so ve-
le diversche schattinge / lo nudis heur bedwinghende tot gheldinghe tot
de bouwinghe van de nieuwe Casteelen ende fortificatie van de Steden
tot heure eyghen verdrukkinghe / als met opbrengghen van honderste /
twintichste / ende thiende penninghen / tot betalinghe vanden Crigh-
slieden / soo hy hen mede ghebracht / als die hy hier te Lande oplichte / om
t' employeren tegens heur mede Lantsaten / ende de gene die het Lants
vrijheyt met perijckel van heuren lijve aventuerde vooz te staene / op dat
de voorsz. ondersaten verarmt wesende egeen middel ter werelt en soude
over blijven om zyn voornemen te beletten / ende d' instructie hem in
Spaegnien ghegheven / van het Landt te trackteren van nieuws ghe-
conquesteert / te beter te volbrengghen. Tot welcken eynde hy oock be-
gonst heeft inde principale plaetsen d' ordze van Justitie nae de maniere
van Spaegnien (dierectelick teghens die prebilegien vanden Lande)
te veranderen / nieuwe Kaden te stellen / ende ten lesten / wesende buyten
alle vrees / soo hem dochte / eenen thienden penninck fortselick willen op-
rechten op de coopmanschappen ende handt wercken / tot gantsche ver-
derfse

derffenisse vanden Lande/ gheheelick op de voorsz. coopmanschap ende
handtwerck staende/ niet teghenstaende menichvuldighe demonst-
racien by elck Landt in't particulier / ende oock by allegader in't generael
hem ter contrarien ghedaen: het welck hy oock niet ghewelt soude vol-
bracht hebben/ ten ware gheweest dat deur toedoen van minen Heere
den Prince van Orangien ende diversche Edelmans/ende andere goede
inghebozene/bijden voorsz. Hertogh van Albe wten Lande ghebannen/
zijne Vorst. G. volghende ende meest in haren dienst wescende/ende ande-
re Ingesetene wel gheaffectioneerde tot de vrijheyt van het voorsz. Wa-
derlant/ Hollant ende Zeelandt coorts daer naer niet meest en hadde hem
afghevallen ende hun begheven onder de bescherminge vanden voorsz.
Heere Prince tegens de welcke twee Landen den voorsz. Hertoge van
Albe/duerende zijn Souvernemendt/ ende daer naer den grooten Com-
mandeur/(die naer den voorsz. Hertogh van Albe/niet om te verbeteren/
maer om den selven voet van tyrannie by bedecker middelen te vervol-
ghen/den voorsz. Coninck van Spaegrien hier te Lande gheschiet had-
de) hebben d' andere Landen die zy met heure garnisoenen en opgerechte
Casteelen hielen inde Spaensche subiectie / bedwonghen om heure per-
soonen ende alle heure macht te ghebruycken / om die te helpen t' onder-
brenghen / dies niet meer de selve Landen / die zy tot heure assistentie/
als vooren enployeerde / verschoonende / dan oftse heur selfs Vyanden
waren gheweest: Latende de Spaegniaerden/onder t' decksel van Ghe-
muptineert te zijne / ten aensien vanden grooten Commandeur / in de
Stadt van Antwerpen gheweldichlick comen / daer ses weken lanck/
tot laste vande Burgheren / nae hunne discretie Teeren / ende daer-en-
hoven / tot betalinghe van heure gheheyschte Soldie/die selve Borghe-
ren bedwinghende / binnen middelen tijden (omme van het gheweldt
vande selve Spaegniaerden ontslaghen te wesen) vier hondert duplent
Guldenen op te brengen. Hebbende daer naer de voorsz. Spaensche
Soldaten / meerder stouticheydt ghebruyckende / hen verwoorderdt de
Wapenen openbaerlick teghens het Landt aen te nemen / meynende
eerst de Stadt van Briel inne te nemen/ende in stede van d' Ordina-
rise Residentie vanden Prince vanden Lande/ daer wesen/ aldaer haren
Roof nest te houden/t welck haer niet gheluckende/hebben de Stadt van
Aelst overweldicht/daer naer de Stadt van Maestricht/ende de voorsz.

Stad van Antwerpen geweldichlick overvallen/ghesackagiert/ghespil-
leert/ghemoort/gebrant/ende soo getracteert dat de E. prinnichste ende
Crucelste Wyanden vanden Lande niet meer oft arger en souden connen
ghedoen tot onwisprekelicke schade/ niet alleenlick vande arme Ingele-
tenen/maer ooc van meest van allen de Naticn vander Werelt die aldare
hadden haer Eoopmanschap ende Gelt. Ende niet tegenstaende dat de
voorsz. Spaegniaerden/ byden Raede van State (byden welcken doer
ter tijt/ mits de doot vanden voorsz. grooten Commandant te voren ge-
schiet/ het Gouvernemenent vanden Lande was wt laste ende commissie
vanden voorsz. Coninc van Spaegnen aenveert) ten by zijne van Hier-
onimo de Vihoda/ om heur overlast forse ende gewelt t welck zy deden
verclaert ende ghecondight waren vooz Wyanden vanden Lande/ heeft
den selven Vihoda/ wt zijne authoriteyt (oft/ soo't te presumeren is/ wt
crachte van seker secrete Instrucktie die hy van Spaegnen hebben
mochte) acugenomen hoeft te wesen vande voorsz. Spaganiaerden ende
heure Adherenten/ende sonder aensien vanden voorsz. Raede van Sta-
ten/te gebruiken den Naem ende authoriteyt vanden Coninck te con-
trefeyten zijnen Zegel/ hem openbaerlic te dragen als Gouverneur ende
Lutenant vanden Coninck: Waer deur de Staten zijn geoorlaecht ge-
weest/ ten selven tude met mijnen voorsz. Heere den Prince/ende de Sta-
ten van Holland ende Seelant t accorderen: welck accoord byden voorsz.
Raede van State/ als wettighe Gouverneurs vanden Lande/ is geap-
probect ende goet gebonden geweest/ om gelijcker hant ende eendrach-
telick de Spaegniaerden/ des gheweynen Landts Wyanden/ te meger
aenvechten/ ende wt den Lande verdrijven: niet latende nochtans/ als
goede Onderlaten binnen middelen tijden by dwerliche eotmoedighe
monstrantien neffens den voorsz. Coninck van Spaegnen/ niet alder
blijet/ende alle bequame middelen moghelick wesende/ te vervolgen ende
bidden dat den Coninck/ ooge ende regart nemende op de troubles ende
inconvenienten/ dier alreede in dese Landen gheschiet waren ende noch
apparentelick stonden te gheschieden/ soude willen de Spaegniaerden
doen vertrecken wt den Lande/ende straffen de gene die oorsake gheweest
hadden van het sackagheren ende bederven van zijne principale steden/
ende andere onwisprekelicke overlasten die zijne arme Onderlaten ghe-
leden hadden tot een vertroostinge vande gene dien t overcomen was/
ende

ende tot een exempel van andere: Maer den Coninck / al was't dat hy
niet woorden hem geliet / of het teghens zinnen dancke ende wille t' selfde
gheschiedt was / ende dat hy van meyninghe was te straffen de Hoofden
daer af / ende voortaeue op de ruste vanden Lande met alle goedertieren-
heydt (als een Prince toebehoort) te willen orde stellen / heeft nochtan
niet alleenlick egheen Justitie oft straffe over de selve doen doen / maer
ter contrarien ghenoech metter daet blyckende / dat met zinnen consente
ende voorgaenden Raede van Spaegnen al gheschiedt was / is by op-
gehouden brieven corts daer naer bevonden / dat aen Roda ende ande-
re Capiteynen (oorlake van't voorsz. quaet) byden Coninck selve ghe-
schreven wort / dat hy niet alleenlick heur seyt goet vont / maer heur daer
af prees ende beloofde te recompenseren / besondere den voorsz. Roda / als
hem ghedaen hebbende eenen sonderlinghen dienst gelijk hy hem oock
tot zinder wedercomste in Spaegnen / ende alle andere (zijne Dienaers
vande voorsz. tyrannie in dese Landen gheweest hebbende) metter daet
heeft bewesen. Heeft oock ten selven tijde meynende des te meer d' Oogen
vande Onderlaten te verblinden / den Coninck in dese Landen gesonden
voor Gouverneur zinnen Bastiaert- Broeder Don Johan van Oosten-
rijck / als wesende van zinnen bloede / die welke onder t' decksel van goet
te vinden ende t' approberen d' accord tot Gent ghemaect / het toelleggen
vande Staten voor te staene de Spaegnaerden te doen vertrecken / ende
d' Auteurs vande ghewelden ende desordren in vele voorsz. Landen ghe-
schiedt te doen straffen / ende orde op de ghemeyne ruste vanden Lande
ende heur oude vyfheydt te stellen / sochte de voorsz. Staten te schepden /
ende d' een Landt voor d' ander naer t' onder te brengen / loo korts daer
naer door de ghehenghenisse Gods (vyandt van alle tyrannie) ontdeckt
is / door opgehouden ende gheintercipieerde Brieven / daer by bleek dat
hy vanden Coninck last hadde om hem te reguleren na de Instructie
ende bescheet dat hem Roda soude gheven / tot meerder ghewepnstheydt
verbiedende datse malcanderen niet en souden sien oft spreken / ende dat
hy hem soude neffens de principale Heeren minlick draghen / ende de sel-
ve wennen / totter tijdt toe dat hy deur heure middel ende assistentie sou-
de mogen Hollandt ende Zeelandt in zyn gewelt crigen / om dan voort
metten anderen te doen nae zinnen wille. Gelyc oock Don Johan / niet te-
genstaende hy de pacificatie van Gent ende seker accoord tusshen hem en

Staten van alle de Landen doen ghemaect / hadde solennelick in presentie van alle de voorsz. Staten belooft ende geswozen t' onderhonden / contrarie van dien alle middelen sochte om de Duytsche Soldaten / die doen ter tijt alle de principaelste Stercten en Steden hadden in bewaernissen deur middel van hunne Colonnellen / die hy hadde tot zijnen wille ende devotie / met groote beloften te winnen / ende so de selve stercten ende Steden te krighen in zijn gheweldt / ghelijck hy den meestendeel alreede ghewonnen hadde / ende de Plaetsen hiel voorsz hem toeghedae / om deur dien middel de ghene die hen t' soecken souden willen maken / om den voorsz. Heer Prince / ende die van Hollandt ende Zeelant Oorloge te helpen aendoen / seytelick daer toe te bedwinghen ende also een straffer ende crueelder inlandtsche Oorloge te verwecken / dan opt te boozen hadde geweest : t' Welck (gelijck t' gene dat gheueynselick ende teghens de meyninghe wtwendichlick ghehandelt wordt / niet langhe en can bedeckt blijven) wibrekende eer hy volcomelic zijne intentie geffectueert hadde / heeft t' selve nae zijn voornemen niet connen volbrengen / maer nochtans een nieuwe Oorloge in stede van Brede (daer hy hem t' zijner coemste afvanteerde) verweckt noch ieghenwoordelick duyrende. Alle t' welck ons meer dan ghenoech wettighe oorlake ghegeven heeft / om den Coninck van Spaegnien te verlaten / ende een ander machtigh ende goedertieren Prince / om de voorsz. Landen te helpen beschermen ende voorsz te staen / te versoeken. Te meer dat in alsulcken desordre ende overlast de Landen bat dan twintich jaren van heuren Coninck zijn verlaten gewest / ende getrackteert niet als Onderlaten maer als Opanden / heur soeckende heur eyghen Heer met cracht van Wapenen t' onder te brengen. Hebbende oock naer de aflwichedyt van Don Johan deur den Baron van Selle / onder t' decksel van eenighe bequame middelen van accorde voorsz te houdene ghenoech verclaert de Pacificatie van Gendt (die Don Johan wt zijnen Naem beswozen hadde) niet te willen aduoperen / ende also daghelicks waerder Conditien voorgheslaghen. Dien niet tegenstaende hebben niet willen laten by schriftelijcke ende ootmoedighe Remonstrantien / met intercessie van de principaelste Princen van Kerstentrick / sonder ophouden te versoeken met den voorsz. Coninck te reconcilieren ende accorderen: Hebbende oock lestmael langhe tijdt onse Ghesanten ghehadt tot Colen / hopende aldaer / deur tuschen spreken van de

Keyser.

Keijserlijke Majesteijdt/ ende de Keurvorsten/ die daer mede ghemoeyt
waren te verkrijghen eenen versekerden Peps / met eenighe Gracelike
vrijheijdt/ besondere vander Keligie (de conscientie ende Godt principalic
raeckende/) maer hebben by Experientie bevonden/ dat wy met de selve
Kemonstrantien ende handelinghen niet en consten yet vanden Coninc
verwerben/ maer dat de selve handelinghen ende communicatien alleen-
lick voozgheslaghen werden/ ende dienden/ om de Landen onderlinghe
twistich te maecken/ ende te doen scheyden d' een vanden anderē om des
te ghevoechlicker d' een vooz ende d' ander naer t' onder te brengen/ ende
heer eerste voornemen nu met alder riguer teghens haer te wercke te
stellen: t' welck naederhant wel openbaerlick gebleken is by seker Plac-
caet van Proscriptien byden Coninc laten wtgaen/ byden welcken wy
ende alle de Officieren ende Inghesetene vande voorsz. geunieerde Lan-
den/ ende huere partije volgende (om ons tot meerder desperatie te bren-
ghen/ alomme odieus te makene/ de trafficque ende handelinghe te belet-
tene) verclaert worden vooz Rebellen en als sulcx verbeurt te hebben Lijf
en Goet: Settende daer en boven op het Lijf vanden voorsz. Heer Prin-
ce groote Sommen van Penningen: Soo dat wy gantschelick van alle
middelen van reconciliatie wanhopende/ ende oock van alle andere remedie
ende secours verlaten wesende/ hebben/ volghende de Wet de Natue-
ren/ tot beschermenisse ende bewaernisse van onsen ende den anderen
Lantlaten rechten/ Privilegien/ ende Hercomen/ ende Vrijheden van ons
Vaderlant/ van het leven ende eere van onse Huisvrouwen/ Kinderen/ en
Nacomelingē/ op datse niet en soudē vallē inde slavernije vande Spaeg-
naerden/ verlaten met recht dē Coninc van Spaegniē/ andere middelen
bedwongē geweest vooz te houden/ die wy tot onse meeste versekeringe/
bewaernisse van onse Rechte/ Privilegien/ en vrijheden voorsz. hebben te
raede gevonden. **DOEN TE VVETENE**, dat wy t' ghene voorsz.
obergemerckt/ en dooz den wtersten noot/ als vooze/ gedrongen zijnde/ by
gemeynen accoorde deliberatie ende overdrage den Coninc van Spaeg-
nien verclaert hebben/ en verclaren mitds desen/ ipso Iure, vervallen van
zijne Heerschappije/ gerechticheyt/ en erfkenisse van de voorsz. Landē/ ende
voorzaene van egeene meynunge te zijne den selven te kennen in eenighe
saken/ den Prince/ zijne Hoocheyt/ Jurisdiccie ende Donieynen van dese
voorsz. Landen raeckende/ zijnen Naem als Overheer meer te gebruiken/

ken/ oft by vermanden toelaten ghebruyckt te worden. Verclarende oock
dien volghende alle Officiers/ Justiciers/ Smale-Heeren/ Bassalen/ ende
alle andere Inghesetene vande voorsz. Lande/ van wat conditie oft qua-
liteyt die zijn/ voortane ontslagen vanden Eedt die zy den Coninck van
Spaegnen/ als Heere van dese voorsz. Landen gheweest hebende mo-
ghen eenichsins ghedaen hebben / oft in hem ghehouden wesen. Ende
ghemerckt wt oorsaken voorsz. den meestendeel vande gemeerde Lan-
den/ by gemeynen accorde ende consente van heere Leden hebben hun
begheven ghehad / onder de Heerschappie ende Gouvernemente van
den doozluchtighen Prince den Hertoch van Anjou / op seker conditien
ende poincten met zijne Hoocheyt aengegaen ende ghesloten: Dat oock
de doozluchticheyt vanden Eertzhertoch Mathias het Gouvernement
generael vanden Lande in onse Handen heeft geresigneert / ende by ons
is gheaccepteert gheweest. Ordonneren ende bevelen allen Justiciers/
Officiers/ ende andere die t' selfde eenichsins aengaen ende raken mach/
dat zy voortane den Naem/ Titele/ groote ende cleyne Zegele/ Contre-
zegelen/ ende Cachetten vanden Coninc van Spaegnen verlaten ende
niet meer en ghebruycken: Ende dat in plaetse van dien / soo langhe de
Hoocheydt vanden voorsz. Hertoch van Anjou / om nootelicke affairen
het welvaren van dese voorsz. Landen rakende noch van hier absent is
(voor so vele den Landen met de Hoocheyt vanden voorsz. Hertoch van
Anjou ghecontracteert hebende aengaet) ende andersins d' andere by
maniere van voortraet ende provisie sullen aennemen ende ghebruycken
den Titele ende Naem van t' Hooft ende Landtraet. Ende middeler tijt
dat t' selfde t' Hooft ende Raeden volcomelick ende dadelick ghenoeit/ be-
schreven/ ende in oeffeninghe van hennen staet ghetreden sullen zijn / on-
sen voorsz. Name. Wel verstaende datmen in Hollandt ende Zeelant sal
gebruycken den Naem vanden hooch geboze Vorst/ den Prince van O-
rangien ende de Staten vande selve Landen/ totter tijdt toe den voorsz.
Landtraedt datelick sal inghestelt wesen/ en sullen hun alsdan reguleren
achtervolghende de consenten by hun- lieden op de Instructie vanden
Landtraet ende contract met zijne Hoocheyt aengegaen. Ende in plaet-
se van des voorsz. Conincks zeghelen / men voortane ghebruycken sal
onsen grooten zeghel/ contrezeghel/ ende cachetten/ in saecken raeckende
de ghemeene regheringhe / daer toe den Landtraedt volghende heere
Instructie

Instructie sal gheauthoříseert wesen: maer in saccken) raeckende politie/
administratie van Justitie / ende andere particuliere in elck Lant beson-
dere / sal ghebruyckt worden byde Provinciale ende andere Raden den
Naem ende Title ende Zegel vanden Lande respectivelic daer t selfde
valt te doene sonder ander:al op de pene van nullteyt vande brieven be-
scheeden oft depeschen / die contrarie van t ghene voorsz. is / ghedaen oft
gheleghelt sullen wesen. Ende tot beter ende sekerder volcominghe ende
effectuatie van t ghene voorsz. is / hebben gheordonneert ende bevelen/
ordonneren ende bevelen mits desen / dat alle des Conincks van Spaeg-
nien Zeghelen / in dese voorsz. geuniceerde Landen wesende / terstont nae
de publicatie van desen / ghebrocht sullen moeten worden in handen van
de Staten van elcke vande voorsz. Landen respectivelick / ofte den ghe-
nen die daer toe byde selve Staten specialick sullen wesen ghecommit-
teert ende geauthoříseert / op pene van Arbitrale correctie. Ordonneren
ende bevelen daerenboven / dat voortae ne in egeenderhande munte van
de voorsz. geuniceerde Landen sal gheslagen worden den Naem / Title /
ofte Wapenen van den voorsz. Coninck van Spaegnien / maer alsul-
ken slachende forme als gheordonneert sal worden tot eenen nieuwen
gouden ende silveren penninck met zijne ghedeelten. Ordonneren ende
bevelen insghelijcks den President ende andere Heeren vanden Secree-
ten Raede / mitgaders alle andere Canselers / Presidenten ende Heeren
vande Raeden provinciael / ende alle die Presidenten oft eerste Reken-
meesters / ende andere van alle de Reken kamieren inde voorsz. Landen
respective wesende / ende alle andere Officiers ende Justiciers / dat zy
(als heur voortae ne ontslagen houdende vanden eedt die zy den Coninc
van Spaegnien hebben respectivelic naer luyt heurer commissien gedaen /
schuldighe ende gehouden sullen wesen in handen vanden Staten s' Lants
daer onder sy respectieve resorteren / ofte heure speciale ghecommitteerde / te
doen eenen nieuwen eedt / daer mede zy ons sweeren ghetrouwicheydt
teghens den Coninck van Spaegnien / ende allen zijne Aenhanghers /
al naer volgende het formulair daer op byde Generale Staten geraemt.
Ende salmen den voorszreven Raeden / Justiciers ende Officiers ghe-
seten onder den Landen (met de Hoocheydt vanden Hertoch van An-
jou ghecontracteert hebbende van onsendt wegghen) gheven Aelte
van continuatie in hunne Officen / ende dat by maniere van provisie
tatter

totter aencomste toe van zijne voorsz. Hoocheydt / in plaetse van nieuwe
commissien inhoudende cassatie van heure voorgaende: Ende de voorsz.
Raeden / Justiciers ende Officiers geseten inden Landen met zijne voorsz.
seyde Hoocheyt niet ghecontracteert hebbende / nieuwe commissien on-
der onsen Naem ende Zegel: ten ware nochtans dat d'impetranten van
heure voorsz. eerste commissien wedersproken ende achterhaelt werden
van contraventie der Privilegien des Landts / onbehoorlickheyt oft an-
der dierghelijcke saecken. Ontbieden voorts den President ende Luyden
vanden Secreten Raede / Cancelier vanden Hertochdomme van Bra-
bandt / mitsgaders den Cantseler vanden Furstendomme Gelre / ende
Graeffschap Zutphen / President ende Luyden vande Raede in Holland
Kentmeesteren oft de Hooghe Officiere van Beoist ende Bewester-
schelt van Zeelant / President en Raede in Vriesslant / den Schoutet van
Mechelen / President ende Luyden vanden Raede van Drecht / ende al-
len anderen Justiciere ende Officiere wien dat aengaen mach / heuren
Stedehouderen / ende eenen peggelicken van henlieden besondere soo
hem toebehooren sal / dat zy dese onse Ordonnantie condighen ende wt-
roepen over alle den bedrijve van heure Jurisdicte / ende daermen is ge-
woonlick publicatie ende wtroeping te doene / so dat niemant des cause
van ignorantie pretenderen en mach: Ende de selve Ordonnantie doen
onderhouden ende achtervolgen onverbzekelick / ende sonder infractie /
daer toe rigoureuselick bedwinghende die Overtreders inder manieren
voorsz. sonder verdoch oft dissimulatie / Want wy tot welvaren vanden
Landen also hebben bevonden te behooren. Ende van des te doene / ende
wes daer aen cleeft / gheven wy u ende elcken van u die t aengaen mach /
volcomen macht / authorizeydt ende sonderlingh bevel. Des t'oorconde
hebben wy onsen zegel hier aen doen hanghen. Ghegheven in onse ver-
gaderinghe in s' Graven-haghe / den sessentwintichsten Julij. M. D.
LXXX.

Op de plijcke stont gheschreven,

Ter Ordonnantie vande voornoemde Staten.

Ende ghetekent

J. van Afferkers.